

29.09.2023

Åben opfordring til den kommende filmaftale: Inkluder færøsk og grønlandsk.

Til Kulturminister Jakob Engel-Schmidt og Folketingets Kulturudvalg

Folketinget skal i den næste tid tage stilling til en kommende filmaftale, der skal gælde i perioden 2024-2028. Flere brancheforeninger har allerede bidraget med deres anbefalinger og flere gode forslag er blevet bragt til bordet. Som færøske og grønlandske filmskabere vil vi hermed komme med en enkelt opfordring til Folketingets politikere: At rigsfællesskabets to andre sprog (grønlandsk og færøsk) bliver inkluderet i aftalen på samme måde som Norges film-lovgivning tager hensyn til Samernes sprog.

Rigsfællesskabets filmkultur har været i stærk udvikling de sidste mange år. Flere og flere filmfolk uddannes ikke bare på de danske og nordiske filmuddannelser men også på filmskoler ude i verden, antallet af produktioner vokser støt - ikke kun af kortfilm men også af enkelte spillefilm - NORDDOK-puljen har sikret støtte til dokumentarer om og fra Nordatlanten. Hvor man for tyve år siden næsten ikke så film på grønlandsk og færøsk, er der nu to spirende brancher, hvor bl.a. spillefilmen "Alangut Killinganni" er blevet indstillet til Nordisk Råds Filmpris i 2023, og dokumentarfilmen "Skál" vandt "Best New Nordic Voice" prisen ved Nordisk Panorama i 2021.

Dog rammer flere færøske og grønlandske filmskabere og filmproduktioner et juridisk tjørnekrat, når de vil søge Det Danske Filminstitut om støtte til spillefilm på færøsk eller grønlandsk: Den nuværende danske filmlov har et sprogkrav, der begrænser produktionen af film, som ikke foregår på primært dansk:

"§ 17. Ved en dansk film forstås i denne lov en film, der har dansk producent. Endvidere skal filmen være indspillet på dansk eller rumme en særlig kunstnerisk eller teknisk indsats, som medvirker til fremme af filmkunst og filmkultur i Danmark."

Dette tvinger spillefilm på grønlandsk og færøsk ind i den lille specialiserede pulje af dansk-producerede projekter af internationalt format, hvor storfilm som bl.a. "Holy Spider" (iransksproget) og "The House That Jack Built" (engelsksproget) dominerer. Begge disse fantastiske film foregår på sprog som ikke er inkluderet i rigsfællesskabet. Og film på grønlandsk og færøsk må altså konkurrere med instruktører som Lars von Trier og Ali Abbasi for at komme blandt de få projekter, som årligt opnår støtte, på trods af, at de er på et "fremmedsprog".

Lovgivningen lader det være op til den enkelte konsulent at vurdere og fortolke, hvad der menes med en "særlig kunstnerisk eller teknisk indsats". Dette har gentagne gange tvunget konsulenter ud i samtaler, der ikke omhandler projektets kvalitet, men f.eks. om, hvorvidt historien kan have en dansktalende indgangsvinkel, eller om de grønlandske/færøske historier kan foregå i Danmark.

Denne uklarhed medfører også at der sjældent kommer nordatlantiske spillefilm igennem systemet. Siden 1998 har kun en enkelt færøsk instruktør opnået produktionsstøtte gennem DFIs konsulentordning (Sakaris Stórá med "The Last Paradise On Earth"), og ikke en eneste fiktions-instruktør fra Grønland er endnu sluppet gennem nåleøjet.

En ændring vil tydeliggøre rammerne for DFIs konsulenter og give dem mulighed for at støtte eller afvise projekter baseret på deres kunstneriske kvalitet, uden at de skal være bundet af uklarheder om juraens sprogkrav. Vi beder ikke om særrettigheder, men kun om at blive vurderet på lige vilkår med danske filmskabere, der gerne vil lave film på deres modersmål.

Mange gode kræfter har arbejdet for at styrke rigsfællesskabets samarbejde på filmområdet, og vi er taknemlige for den velvilje som tidligere kulturministre har vist et nordatlantisk samarbejde. NORDDOK-puljen er et konkret eksempel på, at gode film af internationalt format kan komme ud af dette kulturelle samarbejde. NORDDOK-puljen blev oprettet for at *“styrke filmmiljøerne i Grønland og på Færøerne og bidrage til flere dokumentarproduktioner, der kan udbrede viden om Rigsfællesskabet.”*¹ Vi tror på, at man som publikum også lærer noget om et land ved at høre dets fiktive fortællinger: Ligesom folk har lært Norge at kende gennem serien “SKAM”, og Sverige gennem “The Square”.

Vi anbefaler derfor at en konkret formulering bliver inkluderet i det kommende filmforlig, som er forfattet af Tina í Dali Wagner (Leder af Filmshúsið) i samarbejde med Sjúrdur Skaale (MP i Folketinget for Javnaðarflokkurin):

“For at styrke diversiteten i Dansk Film, er det besluttet at en dansk producent kan søge støtte på DFI med projekter fra Grønland og Færøerne på lige fod med andre danske projekter. De skal altså ikke tælles med i kvoten af fremmedsprogede film og kan dermed ikke afvises af DFI ud fra kulturel, geografisk eller sproglig begrundelse.”

Vi kommer med denne opfordring med troen på, at vi står stærkere sammen ved at fortælle åbent om hvor forskellige vi er.

Med venlig hilsen,

 Aka Hansen	Uddannet producer ved Super16
 Andrias Høgenni	Uddannet instruktør ved Super16
 Angunnguaq Larsen	Skuespiller
 Annika Berg	Uddannet fiktionsinstruktør ved Den Danske Filmskole
 Asger Midjord	Uddannet tonemester ved Den Danske Filmskole
 Asta Bech Zachariassen	Manuskript-studerende ved 18Frames
 Bill Bering	Filmdistributør
 Durita Dahl Andreassen	Uddannet skuespiller ved Den Danske Scenekunstskele
 Emile Hertling Péronard	Filmproducer
 Franklin Symphor Henriksen	Filmfotograf uddannet ved Polens Nationale Filmskole
 Hanna Davidsen	Dokumentarinstruktør
 Heiðrikur á Heygum	Uddannet instruktør ved Super16
 Helene Granqvist	Producer og WIFTI præsident ²
 Ingun í Skrivarastovu	Forkvinde for Føroysk Filmsfólk
 Inuk Jørgensen	Filminstruktør
 Inuk Silis Høegh	Instruktør og kunstner uddannet ved Kunstakademiet

¹ DFIs hjemmeside om NORDDOK II: <https://www.dfi.dk/stoette/stoette/norddok-II>

² Women in Film & Television International

 Isabella Eklöf	Instruktør på spillefilmen "Kalak"
 Katrin Joensen Næs	Fiktionsinstruktør-studerende ved Den Danske Filmskole
 Katrin Ottarsdóttir	Uddannet filminstruktør ved Den Danske Filmskole
 Klaus Georg Hansen	Filmproducer og formand for Film.gl
 Malik Kleist	Filminstruktør
 Maria G. Tórgarð	Instruktør-studerende ved Stockholms Konstnärliga Högskola
 Maria Møller Kjeldgaard	Producer på spillefilmen "Kalak"
 Maria Winther Olsen	Dokumentarinstruktør-studerende ved Den Danske Filmskole
 Mariann Sofíasdóttir	Uddannet manuskriptforfatter ved 18Frames
 Mudi Kramer Berthelsen	Filmproducer
 Nivi Pedersen	Dokumentarist og skuespiller
 Otto Rosing	Filminstruktør
 Peter Jensen	Filmproducer
 Peter Storm Wich	Uddannet tonemester ved Den Danske Filmskole
 Sakaris Stórá	Filminstruktør
 Sóley Danielsen	Teaterinstruktør & skuespiller
 Terji Mohr	Instruktør-studerende ved Super16
 Torfinnur Jákupsson	Manuskriptforfatter